

KOMUNIKAT

Tarcznik niszczyciel – monitorowanie wylotu samców

Tarcznik niszczyciel ze względu na inwazyjność i szeroki polifagizm jest jednym z najgroźniejszych gatunków szkodników rozprzestrzenionym na całym świecie. W Europie od końca lat 90. obserwowany jest wzrost liczebności populacji tego gatunku. Jedną z przyczyn tej sytuacji w krajach, w których szkodnik był notowany, jest wycofanie w związku z wejściem w życie integrowanej ochrony roślin wielu preparatów o działaniu nieselektywnym. Larwy i samice tego gatunku wysysają soki głównie ze zdrewniałych części roślin, a przy liczniejszych pojawach także z liści i owoców. Szkodnik w krótkim czasie może doprowadzić do zamierania roślin. Owoce, na których znajdują się tarczki szkodnika oraz widoczne są skutki jego żerowania w postaci czerwono-fioletowych obwódok wokół tarczek, dyskwalifikowane są z możliwości sprzedaży i eksportu.

Najważniejszym czynnikiem warunkującym ograniczenie liczebności tarcznika na roślinach jest **dobór odpowiedniego terminu zwalczania**, jaki przypada między innymi na okres występowania mobilnych larw pierwszego stadium. Termin ten w kolejnych latach może się różnić, ze względu na to, że na rozwój tarcznika silnie wpływa **temperatura w sezonie wegetacyjnym**.

Aktualnie w sadach monitoruje się **obecność samców** tarcznika niszczyciela (Fot. 1). Do tego celu służą pułapki feromonowe, które wyłapują samce tarcznika wabiąc je do pułapki zapachem imitującym zapach produkowany przez samice tego gatunku.

Spośród dostępnych na rynku pułapek, w których wykorzystuje się dyspensery feromonowe, do odłowu samców tego gatunku poleca się pułapki typu delta (Fot. 2). Należy je umieścić w sadzie w fazie różowego pąka. Zawiesza się je w zewnętrznej części korony drzewa na wysokości około 1,5m nad ziemią i sprawdza 2-3 razy w tygodniu z użyciem lupy (samce mają ok 0,5 mm) każdorazowo odnotowywać liczbę odłowionych samców. Dispenser feromonowy powinien być wymieniany co około 5 tygodni, natomiast podłoga lepowa każdorazowo po stwierdzeniu obecności samców. Za pomocą takich pułapek możemy stwierdzić obecność szkodnika w sadzie, określić termin rozpoczęcia lotu godowego oraz jego kulminację.

Fot. 1. Wychodzący spod tarczki samiec tarczownika niszczyciela, wielkość ok. 0,5mm

Fot. 2. Pułapka typu delta i samiec tarczніка przyklejony do podłogi lepowej w pułapce

Zespół wchodzący w skład KOR UP w Lublinie prowadzi obserwacje cyklu życiowego tarczніка już od 2016 roku. **Na bieżąco monitorujemy pojawianie kolejnych stadiów rozwojowych i rejestrujemy sumy temperatur, które im towarzyszą.** Na tej podstawie można prognozować pojaw larw w warunkach Polski i ustalać termin ich zwalczania. **W bieżącym sezonie wegetacyjnym pierwsze samce tarczніка niszcyciela na Lubelszczyźnie (okolice Opola Lubelskiego) zostały odłowione 27 maja. Obecnie obserwowany jest ich masowy lot.** Jest to ważny moment w rozwoju tarczніка, ponieważ na jego podstawie można prognozować pojawianie się na roślinach najbardziej wrażliwego na zwalczanie pierwszego stadium larwalnego. **O terminie tym poinformujemy w kolejnym komunikacie.**

dr hab. Katarzyna Golan, profesor uczelni, dr hab. Katarzyna Kmiec, dr hab. Izabela Kot, dr hab. Edyta Górńska-Drabik, profesor uczelni